

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 - Majorstua
0301 Oslo

UTTALELSE TIL KONSESJONSSØKNAD FOR KRAFTUTBYGGING I HELLELANDSVASSDRAGET, ROGALAND

Det vises til brev med vedlegg og underlag av 15.02.2011.

Tiltakshaver er Dalane Kraft AS, Eigersund.

Både selve utbyggingen og medfølgende konsekvensutredning er meget omfattende, så Fylkesmannen har derfor valgt å fokusere på en del av de viktigste forhold knyttet til utbyggingen. Vi har også valgt å vurdere kraftverkene enkeltvis, for å komme med en samlet konklusjon. Forslag til avbøtende tiltak er beskrevet for hvert av kraftverkene.

Hellelandsvassdraget er allerede regulert, noe som enkelte av elvestrekningene bærer preg av. Det er også bygd flere reguleringsmagasiner i vassdraget.

Sentralt i Fylkesmannens vurderinger er Naturmangfoldlovens §§6-12. Det gjelder blant annet i forhold om kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig, samlet belastning ift. berørte økosystemer, bruk av føre-var-prinsippet samt valg av miljøforsvarlige tekniske løsninger.

MJELKEFOSS KRAFTVERK

Kort prosjektbeskrivelse og historikk: Et tidligere SP-prosjekt (1984) forutsatte magasin-etablering i Store Mjelkevatn, men vannet ble planlagt sluppet i eget elveløp mot et inntak lenger nedstrøms ("elvekraftverk"), hvor resten av Nedre Mjelkeåna-feltet ble nyttet uregulert. Etter en del modifisering av planene, forutsettes nå inntaket til det nye kraftverket etableret direkte i Store Mjelkevatn, og hvor øvre del av Nedre Mjelkeåna-feltet tas inn på tunnelen.

Naturkvaliteter og verneverdier: Innsjøene og elve-bekkestrekningene er fisketomme. Med unntak av den regionale sjeldne kulegråmosen, består karplantefloraen av trivielle arter. Mjelkevatnet ligger i et INON-2 område (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep). Skykula, litt lenger inne på fjellet, ligger i et INON-1 område (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep). Fuglelivet omfatter hovedsakelig vanlige fuglearter. Ett par fossekall hekker i Bessåna. Bessevatn har vært benyttet som referansevann for forsuring og vannkvalitet. Fossene i Nedre Mjelkeåna er et imponerende skue i flomsituasjoner og et dominerende landskapselement i Gyadalen.

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon: 51568700	e-post:	Telefon:
			postmottak@fmro.no	51568700
Postboks 59	Lagårdsv. 44	Telefaks:	Hjemmeside:	Telefaks:
4001 Stavanger	Stavanger	51568811	www.fylkesmannen.no/rogaland	51568811

Vurdering: Utbyggingen medfører bortfall av 6 km² INON-2 områder og en viss omklassifisering av INON-1 områder til INON-2. Fossefall blir trolig skadelidende på i hvertfall en strekning (Besseåna).

Siden Bessevatn har verdi som referansevann for forsurening/vannkvalitet ønsker Fylkesmannen at inntaket etableres i selve utløpselven rett nedstrøms Bessevatn. Dersom dette ikke er mulig, må et inntak i selve vannet lages slik at vannstand/vannstandsvariasjoner over året ikke endres. Det må ikke utlegges tipper eller andre massedeponier, verken ved eller i nedslagsfeltet til Bessevatn, da dette i stor grad kan påvirke vannkvaliteten.

Fylkesmannen mener at det må slippes minstevannføring i Nedre Mjelkeåna av hensyn til landskapet, og anbefaler en litt større minstevannføring i sommermånedene, i stedet for en begrenset minstevannføring hele året. Vi foreslår at inntaket i Nedre Mjelkeåna stenges i perioden 01.06 til 15.09. Vi forutsetter videre at alle overløp skjer i eget felt slik at Nedre Mjelkevatn-feltet får overløp mot Nedre Mjelkeåna, Store Mjelkevatn-feltet mot Store Mjelkeåna og Bessevatn mot Besseåna.

GYA KRAFTVERK

Kort prosjektbeskrivelse og historikk: Et tidligere alternativ for utnyttelse av dette fallet gikk på å ha kraftverket ved Sandvotni (Samlet Plan 1984: 03 Botnåni). Dette prosjektet ble opprinnelig plassert i kat. II som et prosjekt som foreløpig ikke kan fremmes for konsesjonsbehandling (St.meld. nr. 63, 1984-85).

Dalane Kraft AS presenterte i 2003 en ny utbyggingsløsning for Hellelandsvassdraget, som særlig medførte endringer av planene i Gyaåni/Nordåni. I ettertid har dette prosjektet vært gjennom en omfattende prosess og blitt betydelig modifisert underveis.

Gyaåna planlegges overført fra Egelandsdal i Gyadalen til Botnavatn i Nordåni. Botnavatn blir hovedmagasinet i reguleringen. Fallet mellom Botnavatn og Gyavatn nyttes i Gya kraftverk. Dette nye prosjektet vil stedvis ha større negative virkninger enn det opprinnelige SP-prosjektet (1984), fordi overføring av øvre deler av Gyaåna er inkludert i planene og at Nordåni får permanent fraført en stor del av vannføringen. Dessuten tørrellegges elva mellom Holevatn og Førlandsvatn (Førland/Slethei landskapsvernområde) og Tverråna gjennom Tverrådalen naturreservat halveres.

Naturkvaliteter og verneverdier: Gyadalen er en viktig trafikkåre, og Gyadalsåni er synlig fra veien på nesten hele strekningen. Det er i dag levedyktige aurebestander på hele denne strekningen.

Nordåni er gytebekk for auren i Bilstadvatn, og dessuten et viktig landskapselement. Øvre del av Nordåni (D07) inngår i naturtypekartleggingen som lokalt viktig (verdi C).

I influensområdet for Gya kraftverk finnes i tillegg til vanlige arter, også rødlistede arter som kongeørn og vandrefalk. Fossefall er vanlig i området, selv om få konkrete reirplasser er kjent.

De to naturreservatene Tverrådalen og Vasshusvika og landskapsvernområdet Førland/Slethei påvirkes av denne utbyggingen:

Vasshusvika er et våtmarksreservat. Vannstanden i Bilstadvatn, og dynamikken i denne, har stor betydning for reservatet.

I Tverrådalen preges nordsiden av eikeskog med osp og bjørk, i tillegg til en mindre lindeskog. Sørsiden domineres av bjørk og furu. Av sjeldne vegetasjonstyper finnes rikmyr, tresatt med svartor og rik sumpskog. Av moser finnes flere arter som er regionalt sjeldne, deriblant purpurnose. Området er viktig for vilt. I Tverråna hekker fossefall.

Førland/Slethei er preget av store lyngheier. Det er gjennomført omfattende skjøtsel med hogst/krattrydding, lyngbrenning og beiting de seinere år, både på Førland og Slethei. Kystlynghei er nylig foreslått av Direktoratet for naturforvaltning som utvalgt naturtype i henhold til naturmangfoldloven. Førland/Slethei er et av svært få verneområder som er opprettet med vern av denne naturtypen som hovedformål.

Både langs Tverråna og Holevassåna finnes nasjonale takseringsløyper for fugl (TOV-prosjektet). Disse seriene har data fra før 1990. Slike lange tidsserier for miljødata vurderes som svært viktige.

Vurdering: Ved en utbygging vil Gyadalsåni få en sterkt redusert vannføring. Rett nedstrøms inntaket blir det kun minstevannføringen (6%) igjen i elva. Rv. 42, som er en hovedferdselsåre mellom Sør-Rogaland og Indre Agder går langs hele Gyadalsåni, så effektene av tørrleggingen blir lett synlige for et stort antall trafikkanter. Terskelbygging kan trolig til en viss grad avhjelpe effektene av sterkt redusert vannføring. Fylkesmannen mener også at minstevannføringen ved inntaket i Gyaåna minst må økes til 0.2 og 0.5 m³/s (vinter&sommer) av hensyn til de visuelle effektene og av hensyn til fiskebestandene på strekningen (se videre). Nede ved Gyavatn blir restvannføringen i Gyaåni omlag 50% av uregulert vannføring, så her nede blir effektene mindre tydelige.

Gya kraftverk representerer et tap av 14 km² INON, og samtidig oppsplitting av et 52 km² stort INON-2 område opp i 3 mindre områder.

Etter mange år med forsurening har fiskebestandene i Gyadalsåni nå tatt seg opp igjen, og det er i dag naturlige fiskebestander på hele strekningen. Disse bestandene blir sterkt skadelidende da vannføringen reduseres vesentlig på denne elvestrekningen. I tillegg representerer Gya kraftverk (med overføringer), blandinger av ulike vannkvaliteter, noe som i seg selv kan gi utilsiktede negative konsekvenser for ferskvannsorganismer, men uten at dette lar seg kvantifisere med tilgjengelig datagrunnlag. Fylkesmannen forutsetter at regulanten bekoster kalking dersom utilsiktede vannkjemiske effekter oppstår (jfr. NML §11). Den store regulerings høyden i Botnavatn kan vanskeliggjør evt. framtidig etablering av fiskebestand i vannet og vil dessuten være uheldig i forhold til friluftsliv. Veibyggingen i forbindelse med dette magasinet vil også ha uheldige konsekvenser for rødlistede fugler (bl.a. ørn), så Fylkesmannen forutsetter at alle veianlegg som ikke er direkte nødvendige for driften av anleggene fjernes, og at resterende veier blir bomveier.

Nordåni får halvert vannføringen ved innløpet til Bilstadvatn, og ved utløpet av Bilstadvatn utgjør bortregulert vann omlag ¼. En viss fordel som følge av overføringen er at vannføringen i Nordåni etter regulering blir "naturlig" og ikke styrt av tappingen fra Botnavatn som i dag.

Som følge av lavere vanntilførsel til Bilstadvatn vil vannstanden gjennomsnittlig bli noe lavere. Dette burde vært kvantifisert og utredet, pga. mulige effekter på våtmarksreservatet i Vasshusvika (jfr. NML §§ 8 og 9). Konsekvensutredningen antyder økt gjengroing som en mulig effekt.

Den virkelige store konflikten i Hellelandsutbyggingen er imidlertid forholdet til verneområdene Førland/Slethei landskapsvernområde og Tverrådalen naturreservat. I verneprosessen ble det gjort tilpasninger i forhold til en evt. framtidig regulering av Holevatn. Bl.a. ble grensen flyttet noe i forhold til det opprinnelige forslaget, slik at selve Holevatn i sin helhet ble liggende utenfor verneområdet. Imidlertid ble det ikke lagt til grunn at vann kan fraføres dette feltet. I begge verneforskriftene (Kgl. res. av 13.12.1996) opplistes i pkt. IV en rekke tiltak som er "forbudt" i verneområdene, deriblant "**...drenering og annen tørrlegging**". Uavhengig av hva som var tenkt og sagt i forhold til kraftutbygging underveis i verneprosessen, vil omsøkt regulering representere inngrep som etter vernebestemmelsene, slik de faktisk ble vedtatt, er uttrykkelig "forbudt".

Fylkesmannen vil dessuten påpeke at det har gått 15-20 år siden verneprosessen pågikk, og siden den tid er forutsetningene vesentlig endret. I Rogaland har ytterligere mange vassdrag blitt utbygget; bl.a. er det gjennomført store utbygginger som Sauda og Jørpeland, og "halvstore" som Lindland. Verdien av restområdene og samfunnets verdisetting av slike har dessuten økt betydelig i løpet av perioden. I tillegg har det i perioden blitt vedtatt to nye lover, Vannressursloven og Naturmangfoldloven, som begge representerer en økt vektlegging av miljøaspektet og ivaretagelse av arter og leveområder. Relevansen av hva som evt. ble framført om kraftutbygging under selve verneprosessen må derfor også vurderes opp imot endrede forutsetninger.

For landskapsvernområdet er verneverdiene primært knyttet til opplevelsen av selve landskapet, med lynghieier, kulturminner m.m. Tørrlegging av Holevassåna (med unntak av minstevannføring) berører disse verneverdiene direkte. I Førlandsvatnet kan den regionalt sjeldne planten myrkråkefot bli skadelidende dersom vannet fra vannet fra Holevassåna reguleres bort. I Tverrådalen er verneformålet "naturmiljøet" i sin helhet, men med vekt på skog og skogøkosystemer. I Tverrådalen, som er en trang V-dal, er fukten fra fosser og stryk av avgjørende betydning for mange av disse økosystemene, så en halvering av Tverråna vil komme i direkte konflikt med verneformålet.

En utbygging vil trolig også ødelegge de lange nasjonale tidsseriene for taksering av fugl som skjer ved Tverråna og Holevassåna. Her registreres bl.a. vanntilknyttede fugler som fossefall og standsnipe.

Verdien i utbyggingssammenheng ligger imidlertid ikke først og fremst i vannmengden fra feltet, men i at det lange smale Holevatn kan fungere som "transportvei" for vannet fra Gyaåna til Botnavatn og derved forkorte overføringstunnelen vesentlig. Det er mulig å nytte Holevatn på denne måten uten å komme i vesentlig konflikt med vernet. I brev av 09.08.04 aksepterte Dalane Kraft AS at hensynet til verneområdene vil legge sterke føringer på hvor mye vann som kan tas fra Holevatn-feltet. Dalane Kraft AS sa seg villig til å lage terskelarrangementer i Holevatn som sikret både vannmengde og naturlige vannføringsvariasjoner i vassdraget nedstrøms Holevatn. Med dette utgangspunkt aksepterte Fylkesmannen unntak fra SP. Hensyntagelse til verneområdene, som beskrevet i utbyggers brev av 09.08.04 var også en av forutsetningene som NVE la til grunn for sitt vedtak om unntak fra Samlet Plan (jfr. brev av 01.02.05). Det søkes nå om tilnærmet full utnyttelse av

Holevatn-feltets avløp, noe som er i strid med forutsetningene lagt i SP-fritaket. Mens utbyggingsalternativet som gav grunnlag for SP-fritak trolig var akseptable innenfor rammen av vernet, vil omsøkt regulering være direkte i strid med vernebestemmelsene og verneformålet.

I uttalelsen til konsekvensutredningsprogrammet krevde Fylkesmannen at det ble gjort vurderinger av vannuttaket fra Holevatn, både mengde og måte dette skulle gjøres på.

"Fylkesmannen mener at alternative utbyggingsløsninger som ikke strider imot vernet, bør presenteres og konsekvensutredes. Det har vært nevnt alternativer med terskelarrangementer som sikrer at en vannføring tilsvarende Holevatnets eget avløp går mot verneområdene, mens resten går mot Botnavatn. Det har også vært nevnt muligheten av å utforme disse slik at større flommer likevel går til Botnavatn, dersom konsekvensutredningene viser at dette kan gjennomføres innenfor rammen av vernet. Det kan også tenkes løsninger helt uten Holevatn, hvor avløpet fra Gyaåna føres direkte til Botnavatn. For de alternative utbyggingsløsninger må konsekvensutredningen vinkles mot effekter i verneområdene, med særlig vekt på de konkrete verneverdiene."

Med unntak av et alternativ hvor Gyaåna overføres direkte til Botnavatn, er ikke andre alternative utbyggingsløsninger presentert. "Terskel-alternativet" er ikke nevnt. I konsekvensutredningen er dessuten effektene i verneområdene som reguleringen vil gi, kun summarisk beskrevet, og mangler konkrete vurderinger av både vannuttaket og måter dette kan gjøres på. Siden utbyggingen direkte eller indirekte berører 3 verneområder, burde dette vært utredet. Med den nye Naturmangfoldloven som kom i 2009, er dette et krav (§8). Det er samtidig også et krav til miljømessig tilpasning av anlegg (§12), noe som trolig ikke er mulig da et miljøtilpasset alternativ som "terskel-alternativet" er utelatt. Gya kraftverk kan derfor ikke gis konsesjon som omsøkt ut fra at

- Omsøkt alternativ avviker fra alternativet som NVE innvilget SP-fritak
- Nødvendig konsekvensutredning av Holevatn-inntak og størrelse på evt. vannuttak er ikke gjennomført (jfr. NML §§ 8 og 12)
- Omsøkt prosjekt er direkte i strid med verneformål og vernebestemmelser. Utbyggingen kan ikke gjennomføres uten dispensasjon fra vernebestemmelsene.

Utnyttelse av vannmengden fra Holevatn-feltet må derfor tas ut av planene. Utnyttelse av Holevatn som en ren "transport-vei" for vannet fra Gyaåna vil derimot ikke komme i konflikt med vernet.

TEKSE KRAFTVERK

Kort prosjektbeskrivelse og historikk: I dag tappes vannet fra Teksevatn via Tekseåna til Gyadalen. Vannet benyttes i Øgreyfoss kraftverk. Det er ikke minstevannføringspålegg eller restriksjoner på tappingen fra Teksevatn.

I SP 1984 ble to alternativer av utnyttelse av fallet fra Teksevatn presentert. I det første alternativet var det planlagt å nytte fallet Teksevatn-Helleland, og i de andre alternativet ble Tekseåni overført til Hestadvatn og hvor fallet herfra til Helleland ble nyttet.

Det omsøkte Tekse kraftverk skal nytte fallet fra et eksisterende magasin (Teksevatn) og Gyadalen (Hølen). Til forskjell fra dagens regulering, hvor vannet slippes gjennom sitt naturlige elveleie ned til Gyadalsåna, blir Teksåni tørrlagt, med unntak av minstevannføringen.

Naturkvaliteter og verneverdier: Deler av elvestrekningen er preget av våtmark og her finnes velutviklet sumpskog og frodige vegetasjonssoner langs elva. To rødlistede moser (VU) er funnet, vasshalemose og kystfloke (begge VU), men også andre relativt sjeldne arter er funnet. Av naturtyper er det registrert "edellauvskog" og "viktig bekkedrag". Det er aure på hele strekningen fra Teksevatnet til Gyadalen. Fuglelivet er dominert av vanlig forekommende arter, men det finnes også rødlistede arter i influensområdet (hubro, kongeørn og vandrefalk).

Vurdering: Effektene på moser og våtmarksområder som følge av reguleringen er usikre. Vannføringen reduseres betydelig, da avløpet fra Teksevatn føres direkte til Hølen via Tekse kraftverk. En positiv effekt er imidlertid at det forutsettes slipping av minstevannføring, mens dagens regulering periodevis medfører tørrlegging. Lenger nedover kommer det imidlertid et viss bidrag fra restfeltet. Terskelbygging på flate partier kan nok til en viss grad avhjelpe evt. negative effekter av redusert vannføring.

ÅMOT KRAFTVERK

Kort prosjektbeskrivelse og historikk: Tidligere planer for utnyttelse av dette fallet var å overføre Gyaåna ved Hølen til Hestadvatn, og nytte fallet herfra (inkludert Tekseåna) til Helleland (SP 1984). Planene har i ettertid blitt en del modifisert, og nå forutsettes nyttet fallet fra Hølen til Åmot, og avløpet fra Tekseåna overføres til Hølen via Tekse kraftverk. Prosjektet er en videreføring av det tidligere SP-prosjekt 02 Helleland, alt. B, som er plassert i kat. I som et prosjekt som kan fremmes for konsesjonsbehandling (St.meld. nr. 63, 1984-85). Denne utbyggingen vil tørrlegge Gyadalsåna på strekningen Hølen til Åmot, med unntak av minstevannføring.

Ved de første reviderte planene som ble presentert, ble det kun forutsatt en relativt beskjeden minstevannføring i elva forbi Terland klopp. Som følge av dette ønsket Fylkesmannen utredet et alternativ med inntak nedstrøms kloppen, for å hindre tørrlegging av dette viktige kulturminnet. Dette alternativet synes nå mindre aktuelt, ettersom utbygger har planlagt en større minstevannføring en opprinnelig forutsatt.

Naturkvaliteter og verneverdier: Rett nedstrøms planlagt inntak i "Hølen" ligger Terlandskloppen, som i sin tid ble foreslått tatt med på UNESCO's verdensarv liste. Pr. i dag er kloppen vedtaksfredet. I Toptabekken og Liabekken finnes de sterkt truede moseartene vasshalemose og kystfloke. Førstnevnte finnes også i Storabekken. Ved Liabekken er det dessuten registrert rik edellauvskog og rik flora generelt. I deponiområdet er det rik edellauvskog med bra forekomster av hassel. Fuglelivet i utbyggingsområdene for Åmot kraftverk er stort sett preget av vanlig forekommende arter. Gyaåna er hekkeområde for minst ett par fossefall, samt næringsområde for arten om vinteren. Eldre opplysninger kan også tyde på at det er, eller i hvertfall har vært, et par i Toptabekken.

Vurdering: Største konfliktområde knyttet til utbyggingen av Åmot kraftverk har vært forholdet til Terland klopp. Imidlertid er disse konfliktene nå redusert pga. økt minstevannføring i forhold til tidligere planer. Gyaåna reduseres fra en middelvannføring på 9 m³/s til 1-2.5 m³/s (minstevannføring), men de laveste vannføringene blir høyere etter regulering enn i dag. Det er imidlertid ikke foreslått minstevannføring i Toptabekken og Storabekken. Av hensyn til biologisk mangfold i disse bekkene foreslår vi slipping av 20 l/s i begge.

Siden mesteparten av vannføringen i Hellelandselva nedstrøms Åmot kommer via kraftverket, vil start/stopp-kjøring være meget uheldig. Vi forutsetter at det blir gitt et manøvreringsreglement som ivaretar hensynet til jevn vannføring nedstrøms Åmot kraftverk, og at start/stopp-kjøring ikke tillates.

KRAFTLINJER

Kort prosjektbeskrivelse og historikk: Det er planlagt en 22 kV linje fra Gya til Eigestad, og forsterkning mellom Kjelland og Byrkjemo.

Naturkvaliteter og verneverdier: Tre hekketerritorier for Hubro (EN) er registrert i tilknytning til ledningstraseen. Hvitryggspett (NT), gråspett (NT) og bergirisk (NT) hekker trolig i skogen mellom Gya og Eigestad. Området benyttes trolig også av rovfulg (kongeørn, vandrefalk) til næringssøk. Traseen Kjelland-Byrkjemo har et høyere innslag av vannfugl og kulturmarksarter enn førstnevnte trasé, og er spesielt viktig for mange fuglearter om vinteren (bl.a. havørn og sangsvane). Her finnes arter som vipe (NT), vintererle og steinskvett (NT).

Vurdering: Traseen vil ikke berøre viktige områder for vegetasjon og flora. For fugl, berøres områder for næringssøk, men ikke reirplasser. Linjen vil representere et betydelig kollisjonspotensiale for fugl.

Linjetraseen vil berøre et stort INON-område (87 km²) som strekker seg over Austrumdalsvatnet. Den betydeligste effekten blir trolig at dette området splittes opp. Selve bortfallet blir omlag 2 km².

Traseen berører viktige leveområder for hjortedyr, og linjen vil ha en "barriereeffekt" de første årene etter etablering.

ANNET - Flerbruksplan for Hellelandsvassdraget

Litleåna, også kalt Slevelandsåna, er et sideløp til Hellelandsvassdraget. Fram til byggingen av Næsbroen i 1840, gikk det store mengder laks i Litleåna. Etter dette ble vannføringen i Litleåna gradvis mindre pga. avsetninger av grus i tillegg til plastring av brokarene med stein. I 1890 var laksefisket i Litleåna ubetydelig. I seinere tid har også senkningsarbeider medført ytterligere vannføringsreduksjoner i Litleåna slik at det i dag bare er i flomsituasjoner at Litleåna får overløp fra Hellelandselva. Imidlertid er det viktig å påpeke at Litleåna også har et eget felt som representerer en viss vannføring, selv om dette viser lite igjen helt øverst i Litleåna. Litleåna renner sammen med Hellelandselva igjen nedstrøms eksisterende kraftverk. Hellelandselva var tidligere sterkt rammet av forsurening, og vannkvaliteten var begrensende for lakseproduksjon. I dag er vannkvaliteten i klar bedring.

Litleåna er den mest realistiske muligheten til å få laksen forbi Øgrey kraftverk og videre opp i vassdraget. Det er derfor planlagt å tilbakeføre vann i Litleåna på permanent basis (minstevannføring).

Fylkesmannen mener "gjenåpning" av Litleåna er et godt miljøtiltak, som i tillegg til å bringe laksen opp i Hellelandselva, også vil bidra med en viss egenproduksjon av lakseunger. Ved reetablering av laks er det viktig at en gjør nødvendige tilpasninger ved nedenforliggende kraftverk for å sikre god overlevelse for utvandrende smolt.

KONKLUSJON

Fylkesmannen konstaterer at foreliggende søknad samlet sett må karakteriseres som en stor utbygging med betydelige naturinngrep. Blant annet vil en full utbygging som omsøkt føre til tap av inngrepsfrie områder tilsvarende mer enn 20 km², samt oppsplitting av to store INON-2 områder på henholdsvis 52 og 87 km² (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep).

Med unntak av utnyttelsen av selve Holevatnfeltet, mener Fylkesmannen likevel at det kan gis konsesjon til Gya kraftverk. Slik saken står, kan det imidlertid ikke gis konsesjon til utnyttelse av avløpet fra Holevatnfeltet, verken av formelle eller naturfaglige grunner. Når det gjelder de øvrige prosjektene, mener fylkesmannen at de kan aksepteres forutsatt at merknader knyttet til økt minstevannføring og andre kompensierende tiltak blir tatt til følge. Det vises til vedlegg.

Vi forutsetter også at alminnelige vilkår for naturforvaltning legges inn i konsesjonen. Dette innebærer blant annet at standard og behov for nødvendig veibygging vurderes nøye. I en eventuell konsesjon bør det stilles entydige og konkrete krav til gjennomføring av anleggsarbeidene og til opprydding og tilbakeføring av midlertidige anleggsområder.

Med hilsen

May Brit Jensen
fylkesmiljøvernssjef

Per Terje Haaland
seksjonsleder

Saksbehandler: *Espen Enge*
Saksbehandlers telefon: 51 56 89 04
E-post: *espen.enge@fmro.no*

Kopi: Eigersund kommune, Postboks 580, 4379 Egersund
Lund kommune, Moiveien 9, 4460 Moi
Direktoratet for naturforvaltning, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim
Rogaland fylkeskommune, Postboks 130, 4001 Stavanger
Naturvernforbundet i Rogaland, Sandvigå 24, 4007 Stavanger

Vedlegg: Endringer og avbøtende tiltak - oppsummering

Holevatn:	Utnyttelse av selve feltavløpet tas ut
Inntak Bessevatn:	Det må tas særlige hensyn til utforming
Minstevannføring Nedre Mjelkeå:	Forbisliping 01.06-15.09
Minstevannføring inntak Gya:	Minstevannføring økes til 0.2 & 0.5 m ³ /s
Minstevannføring Toptabekk og Storebekk:	20 l/s i begge
Gyaåna:	Terskelbygging
Tekseå:	Terskelbygging
Innsjøer/elvestrekninger:	Forbehold om kalking ved evt. forringelse av vannkvalitet